

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2023¹

Versie: uitgebreid verzoek²

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden op hoofdlijnen zijn:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel;
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie;
- het college geeft een toelichting op deze verklaring;
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college.

Bekostiging door en verantwoording aan andere gemeenten

Met de verklaring verantwoordt u zich als college niet alleen naar de gemeenteraad, maar ook naar andere gemeenten. Deze gemeenten dragen immers financieel bij aan de vangnetuitkering waarop uw gemeente een beroep doet. Het gaat dus om solidariteit tussen gemeenten. De vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget (voor alle gemeenten) van twee jaar na het tekortjaar. Daarom moet het college inzicht geven in de maatregelen die het heeft getroffen om het tekort te reduceren.

Wat wordt verwacht van het college en de gemeenteraad?

Bij het indienen van het verzoek moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verklaring moet de instemming hebben van de gemeenteraad. Ook moet deze verklaring worden toegelicht, zoals gevraagd in het aanvraagformulier (op het formulier de onderdelen A, B en C).

Wat is de autonome rol van de gemeenteraad t.a.v. de vangnetuitkering?

Het college vraagt de gemeenteraad om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad moet in staat worden gesteld om de verklaring van het college adequaat te kunnen beoordelen. Het gaat hierbij dus om een gelijkwaardige informatiepositie van de gemeenteraad ten opzichte van het college. Daarom moet het college een samenvatting van de verklaring maken. De toetsingscommissie heeft een [checklist](#) voor raadsleden gemaakt, waarmee raadsleden de verklaring inhoudelijk kunnen controleren. Deze checklist wordt tezamen met andere informatie door VNG aangeboden op de website van VNG, [zie link](#) website VNG

¹ Versie aanvraagformulier d.d. 17 november 2022

² Toelichting voor ambtelijke ondersteuning onderaan dit formulier.

pagina raadsleden:

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume (bijv. middels kwartaalrapportages). Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren. Het college wordt verzocht te beschrijven op welke wijze de gemeenteraad is betrokken vanaf het moment dat het tekort door het college wordt gesignaleerd tot en met het treffen van de maatregelen en de monitoring daarvan. Dit onderdeel is opgenomen na de samenvatting.

Wat mag de gemeenteraad van het college verwachten?

- Het college en de gemeenteraad moeten een gelijkwaardige informatiepositie hebben, daarom maakt het college een samenvatting van de toelichting.
- Het college beschrijft op welke wijze de gemeenteraad is betrokken vanaf het moment dat het tekort door het college wordt gesignaleerd tot en met het treffen van de maatregelen en de monitoring daarvan.
- Onderdeel A: Het college geeft de gemeenteraad via een analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd). Deze analyse kan zowel kwantitatieve als kwalitatieve elementen bevatten.
- Onderdeel B: Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een kwantitatieve en kwalitatieve toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Onderdeel C: Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de planning en control-cyclus ten aanzien van het vangnet.

Bovenstaande informatie staat ook [op de website van de VNG](#)³.

Op welke wijze wordt de gemeenteraad gefaciliteerd?

De toetsingscommissie heeft een checklist gemaakt voor gemeenteraadsleden. Het is een handzaam lijstje vragen en aandachtspunten. Raadsleden kunnen dit lijstje gebruiken bij het beoordelen van de vangnetaanvraag van het college. Deze checklist is opgesteld in samenwerking met raadsleden uit verschillende gemeenten en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. De [checklist](#) staat samen met andere informatie op de website van de VNG, [zie link](#) website VNG pagina raadsleden.

³ [Vangnetuitkering Participatiewet: informatie voor raadsleden | VNG](#)

De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om in de aanvraag vangnetuitkering zijn opvattingen te geven over de verklaring van het college (in de verklaring staan de oorzaken van het tekort, de maatregelen om het tekort te reduceren, etc.). In het formulier zal op hoofdlijnen het proces worden beschreven hoe de gemeenteraad betrokken is. Dit is vanaf het moment van signalering van het tekort en het daaropvolgend proces van treffen van maatregelen waar de raad bij betrokken is voordat de raad instemt met de verklaring van het college. De voorzitter van de gemeenteraad en de griffier tekenen voor de juistheid hiervan en worden in de gelegenheid gesteld om dit overzicht aan te vullen.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college dient het aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2024 hebben ontvangen. De aanvraag dient met behulp van dit, door de minister vastgestelde aanvraagformulier, voor instemming aan de raad te worden voorgelegd en wordt naar ondertekening aangeboden aan de commissie via de website.

De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag.

Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Gemeenten die interesse hebben in de maatregelen van andere gemeenten, kunnen terecht op de website van het vangnet. Hier zijn alle aanvragen gepubliceerd en gerubriceerd naar type maatregel, omvang van de gemeente en omvang van het tekort.

Aan het eind van het aanvraagformulier is een uitgebreide toelichting per vraag opgenomen voor de ambtelijke ondersteuning van het college. Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website:

<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2023>

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat de volgende onderdelen:

- Samenvatting van de verklaring
- De beschrijving van de wijze waarop de gemeenteraad is geïnformeerd door het college
- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

Samenvatting van de verklaring van het college

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft hieronder een samenvatting van onderdeel A, B en C. Dat geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij instemt voordat hij ondertekent. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

Richtlijn voor de omvang van de samenvatting van de drie onderdelen is in totaal maximaal twee A4.

Het ligt voor de hand dat een gemeenteraadslid de antwoorden op de checklist (zie achteraan dit formulier) terug kan vinden in de samenvatting.

A. Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk wat het probleem is.

In het jaar 2022 kampte de gemeente Zevenaar met een tekort op het BUIG-budget, wat resulteerde in het indienen van een aanvraag voor de Vangnetuitkering Participatiewet. Op basis van de realisatiecijfers heeft de gemeente ook in 2023 een tekort.

Het tekort is op meerdere manieren te verklaren;

- **De verdeling van uitkeringsgerechtigden**
Bij de analyse op het aantal uitkeringsgerechtigden valt het volgende op:
 - Het relatieve aandeel van de doelgroep op de treden 1 en 2 is met 65% hoog. Wel is er een verbetering te zien ten opzichte van vorig jaar. In 2022 was dit 76%.
 - Het merendeel van de doelgroep op de treden 1 en 2 is 56 jaar en ouder en zit gemiddeld al langer dan 8 jaar in een uitkeringssituatie.
 - Een groot deel heeft een migratieachtergrond met onder andere taalproblematiek waardoor uitstroom naar werk lastig is.
 - Een groot deel heeft zogenoemde 'multiproblematiek' waardoor uitstroom zonder aanvullende ondersteuning vanuit andere disciplines (denk bijvoorbeeld aan ondersteuning vanuit de jeugdzorg en schuldenproblematiek) niet realistisch is.
 - Het aandeel uitkeringsgerechtigden is al met al hoger dan op grond van het verdeelmodel van de BUIG rekening mee is gehouden. Opvallend is dat het aandeel uitkeringsgerechtigden lager is dan zowel het landelijk aandeel als het gemiddelde van de referentiegroep.
- **Verdeelsystematiek BUIG-budget pakt onevenredig negatief uit voor de gemeente Zevenaar**
Zevenaar is een van de gemeenten met grote structurele tekorten op de bijstandsbudgetten. Het Ministerie van SZW heeft daarom een tweetal onderzoeken laten verrichten, waar de gemeente

Zevenaar aan heeft meegewerkt; Een onderzoek naar kwalitatieve oorzaken in verschillend beleid en uitvoering en een kwantitatief onderzoek naar meetbare oorzaken in het verdeelmodel.

Ook heeft de gemeente Zevenaar geageerd tegen de beslissingen; Zevenaar is in beroep gegaan tegen de definitieve beslissing van 2022, en in bezwaar tegen de definitieve beslissing van 2023 en de voorlopige beslissing van 2024.

- **Prijs per uitkering**

De realisatiecijfers van 2023 laten zien dat de gemiddelde prijs van een uitkering in Zevenaar lager ligt dan de norm waarmee het Rijk in haar budget mee rekent, maar hoger dan het landelijk gemiddelde. Als de gemiddelde prijs per uitkering op het landelijke peil komt, kan dat een besparing opleveren van maximaal €400,- per uitkeringsgerechtigde. Voor de aanvraag Vangnetuitkering 2023 is het daarom opportuun om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om de gemiddelde prijs per uitkering te verminderen. Mogelijkheden om de gemiddelde prijs per uitkering te verminderen zijn onder andere;

- Toename van parttime werk en dus een aanvullende uitkering in plaats van een volledige;
- Toename terugvorderingen en verhalen;
- Toename maatregelbeoordelingen.

B. Samenvatting onderdeel getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren.

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.

De in 2022 ingezette maatregelen zijn in 2023 voortgezet, omdat het effect hiervan pas op lange termijn inzichtelijk wordt. Daarnaast zijn er eind 2023 extra maatregelen genomen, namelijk;

1. Uitbreiding van de doelgroep van inwoners die actieve begeleiding krijgt vanaf trede 2b naar trede 1 en 2a. Waar mogelijk voorbereidende trajecten naar werk, anders om naar vermogen mee te doen in de maatschappij of toeleiding naar hulpverlening.
2. Uitbreiding begeleiding van de doelgroep van inwoners met onbenut arbeidspotentieel. Specifiek mensen met een migratieachtergrond, mensen met een arbeidsbeperking en werkenden met LKS.
3. We starten een pilot gericht op het verbeteren van de situatie van mensen met meervoudige problematieken. Dit is een samenwerking tussen gemeente en RSD.

C. Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.

1. Begeleiding van inwoners op trede 1 en 2a; het effect van deze maatregel is niet direct financieel meetbaar. De zelfredzaamheid van deze personen zal toenemen, het draagt bij aan een oplossing voor veel problemen, en zal ook het beroep op gezondheidszorg en dienstverlening binnen het sociaal domein verminderd kunnen worden.

2. Uitbreiding begeleiding; Het effect van deze maatregel is direct financieel meetbaar. Intensieve begeleiding van deze inwoners resulteert in meer plaatsingen, een verlaging van het uitkeringsbestand en een verhoging van de LKS-kosten. Deze laatste kosten worden vergoed op basis van de gerealiseerde aantallen van het voorgaande kalenderjaar vanuit de BUIG-systematiek en zal daardoor een positief effect hebben op het totale BUIG-budget dat aan Zevenaar wordt toegekend. Daarnaast verminderd het de uitkeringslasten van de inwoners die met een LKS aan het werk gaan.

3. Pilot verbeteren levenssituatie; Het effect van deze maatregel is niet direct financieel meetbaar. Het zal de leefomstandigheden van de deelnemers verbeteren, daarnaast een besparing in de uitgaven vanuit de BUIG geven, maar ook besparing realiseren binnen de WMO/jeugd.

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

In dit onderdeel wordt het proces op hoofdlijnen beschreven hoe de raad betrokken is vanaf het moment van signalering van het tekort op het BUIG-budget en het daaropvolgend proces van bepalen en treffen van maatregelen, tot aan het moment dat de verklaring van het college voor instemming wordt voorgelegd aan de raad. Ten einde dit zo eenvoudig mogelijk te beschrijven wordt gevraagd aan te kruisen op welke momenten de raad hierbij is betrokken. Dit geschiedt d.m.v. het plaatsen van een X voor het betreffende onderdeel. Daarnaast is er ruimte voor aanvullingen.

Op welke momenten werd de raad geïnformeerd over beleid, uitvoering en sturing van de Participatiewet en meer specifiek over het tekort op de BUIG, de maatregelen en de beoogde effecten daarvan?

X	Moment in het proces
X	De kadernota, de begroting.
X	Voorjaars- en najaarsbericht en jaarrekening.
X	Maand-, kwartaal- of halfjaarrapportage. (ook wel genoemd Turap, Marap etc)
X	Beleidsplannen, strategie- of koersdocumenten, plannen van aanpak of evaluaties.
X	Informatie over bestandsontwikkelingen of over de voortgang van maatregelen.
X	Nieuwsbrieven, bijeenkomsten en/of presentaties.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Hieronder toont het college de analyse, waaruit volgt wat de oorzaken van het tekort van de gemeente (A1) zijn. Vervolgens wordt de analyse opgenomen van het effect van getroffen maatregelen in voorgaande jaren (A2). Tot slot wordt kort beschreven welke bronnen zijn gebruikt bij de analyse (A3).

A1. Analyse van de oorzaken van het tekort van de gemeente

De gemeente Zevenaar kampt met een structureel tekort op het BUIG-budget. Voor 2023 bedraagt het tekort 9% op het BUIG-budget. Onderkend wordt dat al gedurende enige jaren sprake is van een tekort, de lasten liggen structureel boven het rijksbudget. Wij constateren dat het objectief verdeelmodel BUIG voor de gemeente Zevenaar ongunstig uitpakt. De andere deelnemende gemeenten in de RSD (Duiven en Westervoort) hebben weliswaar ook een tekort (beide ca. 1 á 2%), maar geen structureel tekort van meer dan 7,5%, ondanks het feit dat zij hetzelfde beleid voeren en dezelfde uitvoeringsorganisatie hebben. In de vergelijking tussen de drie gemeenten zien we een verschil in de berekening van het BUIG-budget. De gemeenten Duiven (circa 25.000 inwoners) en Westervoort (circa 15.000 inwoners) behoren tot de groep van gemeenten waarvan het BUIG-budget wordt verdeeld op basis van de combinatie van historisch uitkeringslasten (t-2) en het objectieve verdeelmodel. Voor gemeenten met meer dan 40.000 inwoners, waartoe de gemeente Zevenaar behoort, wordt enkel het objectieve model toegepast bij de verdeling. Als we de gemeente Zevenaar afzetten tegen vergelijkbare gemeenten (op basis van inwonersaantallen) zien we dat gemeente Zevenaar gemiddeld minder BUIG-budget krijgt dan gemeenten uit de vergelijkingsgroep. Als de afzonderlijke budgetaandelen uit elkaar worden gehaald, dan valt het op dat het 'uitkeringen-deel' in Zevenaar lager ligt dan bij de vergelijkingsgemeenten. Het verschil met het gemiddelde budgetaandeel van de vergelijkingsgemeenten lijkt relatief klein (0,018%), maar vertegenwoordigd wel een waarde van circa € 1,2 miljoen. De gemeente Zevenaar heeft geen invloed op de budgetverdeling van het Rijk. Zevenaar heeft vanuit dit perspectief ook bezwaar gemaakt tegen de definitieve budgetvaststelling van 2023 en het voorlopig BUIG-budget van 2024. Daarnaast is Zevenaar voornemens tegen de voorlopige budgetverdeling van 2024 te blijven procederen.

Wanneer we kijken naar de samenstelling van het klantenbestand over de afgelopen jaren, zien we dat ten eerste dat het aantal inwoners dat begeleiding krijgt van RSD de Liemers is toegenomen. Daarnaast heeft een groot deel van deze inwoners een lange afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Dit is kenmerkend voor de mensen die begeleiding krijgen vanuit RSD de Liemers en in lijn met de landelijke trends. Het is niet te verwachten dat deze groep mensen snel naar betaald werk kunnen, zij zullen dus een druk op het BUIG-budget blijven geven. Daarnaast zien we dat het overgrote deel van de inwoners met begeleiding van de RSD te maken heeft met complexe problematiek, een relatief hogere leeftijd en een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

A2. Analyse van het effect van getroffen maatregelen in voorgaande jaren

Naar aanleiding van de aanvraag vangnetuitkering van 2022, zijn er een aantal maatregelen genomen om het tekort terug te dringen.

Voortzetten huidig beleid

In 2023 is het beleid voortgezet conform de toen lopende bestuurlijke opdracht. Dit was gericht op de inzet op de treden vanaf 2b. Dit beleid is gecontinueerd zodat voorkomen werd dat deze doelgroep terugviel met als gevolg een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast is in 2023 de nieuwe bestuurlijke opdracht geformuleerd, waardoor vanaf 2024 meer aandacht zal komen voor de inwoners met een lange afstand tot de arbeidsmarkt. Ook zijn er verschillende projecten gestart die al in 2023 aandacht aan deze doelgroep gaven.

Integrale samenwerking

Een andere maatregel heeft betrekking op het bevorderen van integrale samenwerking. Hoewel de samenwerking op casusniveau is geïntensiveerd, is het gewenste resultaat nog niet in volle omvang behaald. Op ambtelijk en bestuurlijk niveau hebben RSD en de gemeente over dit vraagstuk gesproken. De conclusie van deze beraadslagingen is dat het een gezamenlijke opgave van gemeenten en RSD is om deze integrale samenwerking verder door te ontwikkelen. Daarom is de integrale benadering nu expliciet opgenomen in de nieuwe bestuursopdracht aan de RSD.

Taallessen

In 2023 is er op diverse manieren gewerkt aan het verbeteren van de taalvaardigheid van inwoners. Zo zijn twee projecten gestart met betrekking tot taallessen. Het eerste project, genaamd 'Liemers Perspectief in Zorg en Techniek' (LPZT), is specifiek gericht op mensen met een migratieachtergrond. Het doel van het programma LPZT is om aansluiting te vinden bij het Liemerse (verenigings-) leven, bij opleidingen en bij werkgevers. Het programma omvat twee parallelle groepstrainingen en een korte stage. Het tweede project, 'Project Samen', richt zich ook op dezelfde groep, maar heeft als doel om mensen in beweging te krijgen door middel van allerlei laagdrempelige activiteiten. Ook is de RSD aangesloten bij de stuurgroep van het Taalhuis de Liemers. Dit initiatief helpt mensen uit de genoemde projecten om aansluiting te vinden via het Taalhuis. Daarnaast kan via het Leer- en Ontwikkel Netwerk (LEON) het product 'Taal op de werkvloer' worden ingezet voor inwoners voor wie dit in hun re-integratietraject een passende activiteit is. In de bestuurlijke opdracht 2024-2026 is de doelgroep 'Mensen met een migratieachtergrond' specifiek opgenomen als doelgroep waarin extra geïnvesteerd wordt. Van het gehele klantenbestand van Zevenaar heeft ruim een derde een migratieachtergrond en is ongeveer 10% statushouder.

Activerend Werk

Activerend werk is een voorziening vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning en ondersteunt een inwoner in het weer laten participeren in de samenleving. Het doel is dat inwoners naar vermogen blijvend een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Dit doet Activerend werk om het maximale uit de inwoner te halen. In 2023 is de pilot Activerend Werken (AW) uitgevoerd. Deze pilot was gericht op de doelgroep op de onderste treden van de werkladder, namelijk 1 en 2a. Er zijn in 2023 verschillende initiatieven genomen om Activerend Werk te bevorderen bij medewerkers van de RSD, zoals voorlichting in teamoverleggen, casuïstiekbesprekingen en tijdens inwerkperiodes. Activerend Werk wordt als voorliggende voorziening beschouwd, en klantmanagers worden gestimuleerd om dit eerst te overwegen voordat ze re-integratie-activiteiten inkopen. Er wordt momenteel onderzocht of gerichte

interventies binnen specifieke klantgroepen de participatie aan Activerend Werk kunnen vergroten, inclusief inwoners met een Participatiewet uitkering en Nieuwe Wet Inburgering. Verder is onderzocht of Activerend Werk onderdeel van het aanvraagproces van een uitkering kon worden. Activerend werk is een instrument dat vraagt om een integrale benadering. De eerste stappen voor integrale samenwerking zijn gezet, maar we constateren ook dat er nog een doorontwikkeling moet plaatsvinden.

Samen in beweging

Dit project focust op de personen op trede 2. De inwoners op trede 2a hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt, maar hebben nog wel arbeidsvermogen. In 2023 heeft de RSD geprobeerd een reïntegratietraining genaamd "Samen in beweging" te implementeren voor inwoners op trede 2 van de werkladder. Tijdens de uitvoering van het project werd geconstateerd dat het programma onvoldoende aansloot bij de complexiteit van de doelgroep. Om deze redenen is dit project tijdig stopgezet en is de focus verlegd naar het energieproject. In dit project worden deelnemers met een afstand tot de arbeidsmarkt in 4 weken ingewerkt, opgeleid en kunnen zij een VCA-certificaat behalen. Van de gestarte deelnemers is 50% betaald aan het werk en zitten de overige deelnemers in de afrondingsfase van de proefplaatsing.

Inzetten op loonkostensubsidie

Dit instrument is bedoeld om mensen met verminderd arbeidsvermogen op betaald werk te plaatsen en behouden. Gesteld kan worden dat dit een succesvol instrument is. Vorig jaar heeft de gemeente een aantal maatregelen genomen, waaronder drie projecten om de inzet van loonkostensubsidie te vergroten, om zo op termijn te komen tot een tekortreductie. Deze projecten, genaamd "Samen in Beweging", "Activerend Werk" en "Intensivering LKS", waren gericht op het verhogen van de arbeidsparticipatie onder bijstandsontvangers. Ten opzichte van een jaar eerder betrof de toename LKS plaatsingen in januari 2024 10%. Sinds 2022 wordt LKS afzonderlijk begroot, dat zie je terug in het budget dat Zevenaar hiervoor krijgt. Omdat de kosten van LKS op basis van realisatie worden vergoed, zal een toename van plaatsingen leiden tot een toename op het LKS-deel van de BUIG. Naast het voordeel vanuit de financiële vergoeding, zorgen LKS-plaatsingen ervoor dat inwoners een betaalde baan vinden en daardoor geen of minder participatiewet-uitkering ontvangen. Dit resulteert dus tevens in lagere uitgaven op het uitkeringen-deel van de BUIG. Deze maatregel is vertaald in een KPI in de nieuwe bestuurlijke opdracht; "Stijging percentage LKS'ers met minimaal 10% per jaar." In 2024 en verder wordt de inzet op LKS dus verder geïntensiveerd.

Prestatiegerichte afspraken

Bij de aanvraag Vangnetuitkering 2022 is aangegeven dat de acties met externe partijen voornamelijk zijn gericht op de te leveren inspanning. De nadere uitwerking hiervan is vertaald in een programma van eisen voor de LEON partners. Het LEON-dienstverleningsmodel voor aanbestedingen kunnen aanbieders bij inschrijving een raamcontract zonder afnamegarantie verkrijgen. Het model is prestatiegericht zonder verplichte afname, waar inkoop plaatsvindt op passende momenten. Klantmanagers monitoren de prestaties tijdens en na het traject, geven feedback aan LEON-partners en verzamelen data voor analyse via een dashboard. In 2023 is een contractmanager aangesteld, en het programma van eisen voor de aanbesteding in dat jaar is bijgevoegd. De aanbesteding voor 2024 heeft reeds plaatsgevonden.

Informatiemanagement

Management- en stuurinformatie is cruciaal voor een adequate monitoring en sturing. Ultimo 2021 is gestart met een project informatiemanagement. Dit heeft geleid tot een opschoning van de bestanden en er zijn dashboards ontwikkeld. Een van de maatregelen vanuit de Vangnetuitkering 2022 was het verbeteren van de stuur- en managementinformatie. RSD de Liemers ontwikkelt zich op dit gebied verder door. Inmiddels zijn stappen ondernomen om de benodigde stuurinformatie in kaart te brengen, de bestanden op te schonen en de processen aan te passen aan de nieuwe inzichten. Hierdoor zijn in de toekomst betere bestandsanalyses mogelijk en kan – ook periodiek – gerapporteerd worden over de effectiviteit van de genomen maatregelen.

A3. Gehanteerde bronnen die bij de analyse (A1) zijn gebruikt.

Maandrapportages RSD 2022, 2023 en 2024

Analyses extern adviesbureau Adlasz

B. Getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke interne (B1) en externe maatregelen (B2) zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Bij B2 wordt aan de hand van drie vragen beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe bron heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen.

Bij zowel B1 als B2 wordt onderscheid gemaakt of de maatregel al dan niet wordt voortgezet of nieuw is.

B1. Beschrijving getroffen interne maatregelen

Voor 2023 getroffen maatregelen, die zijn voortgezet:

Zie A2 en kopje 'maatregelen die nieuw zijn getroffen' onder B1.

Maatregelen die na evaluatie niet meer worden voortgezet:

Project Samen in Beweging is niet voortgezet. Daarnaast is er sprake van intensivering op bestaande maatregelen.

Maatregelen die nieuw zijn getroffen:

Nieuwe maatregelen - Bestuurlijke opdracht 2024-2026

RSD de Liemers werkt vanaf 2024 vanuit een nieuwe bestuurlijke opdracht, welke door de Liemerse gemeenteraden, waaronder Zevenaar, is aangenomen. In deze nieuwe bestuurlijke opdracht met als titel 'Investeer in mensen met onbenut arbeidspotentieel' heeft aanscherping plaatsgevonden. De opdracht heeft drie hoofdpijlers, namelijk;

- Investeer in mensen met onbenut arbeidspotentieel;
- Blijf aan het werk;
- Iedereen participeert.

De bestuurlijke opdracht richt zich juist op de inwoners van Zevenaar met een lange overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt (trede 2), de kwetsbare doelgroep die in de afgelopen opdracht onderbelicht was.

Investeer in mensen met onbenut arbeidspotentieel

Het grootste knelpunt op dit moment is het tekort aan mensen op de arbeidsmarkt. Hierdoor staan werkgevers te springen om personeel, waardoor kansen ontstaan voor inwoners die al langer in de uitkering zitten. De klantmanagers van de RSD gaan investeren in de groepen inwoners die bij de laatste bestuurlijke opdrachten minder aandacht hebben gekregen. Zij nemen de verantwoordelijkheid om

kansen te creëren voor deze groep die dat op eigen kracht (nog) niet kan. Hierbij heeft de RSD aandacht voor en houdt rekening met de persoonlijke situatie van de inwoner, en wordt aangesloten bij het “doenvermogen” van deze persoon. Ook juist voor specifieke groepen, zoals statushouders, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een arbeidsbeperking en jongeren, liggen nu veel kansen. Deze mensen zijn met de juiste begeleiding klaar te stomen voor deelname aan de arbeidsmarkt. Hiermee draagt de RSD haar steentje bij aan de regionale arbeidsmarkt en economie. Ongeveer de helft van de doelgroep van de Participatiewet maakt gebruik van ondersteuning op andere leefgebieden of heeft dit nodig. Bij de begeleiding zal de RSD de zelfredzaamheid op alle levensgebieden stimuleren en actief verwijzen wanneer dit nodig is. Hierbij wordt werken als medicijn gezien. Dit betekent dat niet eerst andere “problemen” aangepakt worden maar dat dit zoveel mogelijk naast de re-integratie naar werk gedaan wordt. Juist werk kan (psychische) “problemen” op andere levensgebieden verbeteren. Door te ondersteunen op alle levensgebieden vergroot je de zelfredzaamheid en verklein je de kans op terugval. Het is hierbij essentieel voor klantmanagers dat er sociaaldomein-breed wordt samengewerkt. In het jaar 2024 starten wij met een pilot gericht op het verbeteren van de levenssituatie van gezinnen met meervoudige problematiek, multi-problematiek op het gebied van bijvoorbeeld jeugd, schuldhulpverlening, WMO, etc.

Blijf aan het werk

Een grote groep inwoners die aan het werk is, heeft begeleiding nodig om aan het werk te blijven. Het gaat hier voor een groot deel om mensen met een arbeidsbeperking. Met de invoering van de Participatiewet wordt de groep mensen met een arbeidsbeperking, waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn, elk jaar groter. Het doel van de Participatiewet is dat mensen zo regulier mogelijk aan de slag gaan, indien nodig met een loonkostensubsidie. Hierbij zijn gemeenten vanuit de Participatiewet verplicht te investeren in het aan het werk houden van deze groep. Hiervoor zet de RSD in op begeleiding na plaatsing en herplaatsing bij het einde van het contract van inwoners met LKS. Hiermee ontlasten we tegelijkertijd ook werkgevers. Jobcoaching wordt voor de inwoners met LKS veelvuldig ingezet. Omdat dit een blijvende dienstverlening is voor een steeds groter wordende groep, gaat de RSD met voorrang gecertificeerde Jobcoaches in dienst van de RSD inzetten, wat goedkoper is dan het inkopen van deze dienst via LEON. Uit onderzoek blijkt dat de belemmeringen om goed te kunnen blijven functioneren op de arbeidsmarkt vaak niet gelegen zijn in het werk, maar in andere levensgebieden. Om de slagingskans op de arbeidsmarkt zo groot mogelijk te maken, hebben mensen in de Participatiewet continuïteit in de begeleiding en integrale ondersteuning nodig. Naast begeleiding van mensen in de uitkering, gaat de RSD de nadruk van begeleiding steeds meer leggen op begeleiding van mensen die aan het werk zijn om toekomstige uitkeringsafhankelijkheid te voorkomen. Ook bij het aan het werk houden van de voormalig bijstandsontvangers van de RSD gaat de RSD in de ondersteuning de zelfredzaamheid op alle levensgebieden stimuleren en actief verwijzen wanneer nodig. Door te ondersteunen op alle levensgebieden vergroot je de zelfredzaamheid en verklein je de kans op terugval. Hiervoor is het essentieel dat er sociaaldomein-breed wordt samengewerkt. Hierdoor wordt ook het switchen in de keten vereenvoudigd. Angst voor terugval in inkomen kan inwoners met een uitkering weerhouden om de stap naar werk te zetten of aan het werk te blijven. Hierbij speelt ook dat een aanzienlijk deel geen of onvoldoende gebruik maakt van de financiële regelingen waar ze recht op hebben. De inkomenscoaches moeten hierin ondersteunen en actief verwijzen, zodat belemmeringen

weggenomen of verkleind worden.

Iedereen participeert

Lang niet alle inwoners met een uitkering zijn in staat om direct aan de slag te gaan. Landelijk geven twee op de drie bijstandsontvangers aan nu niet te kunnen werken. Gezondheidsproblemen, ook op mentaal vlak, worden het meest genoemd. Daarnaast is er veel sprake van multi-problematiek. Professionals in de uitvoering bij gemeenten geven aan dat betaald werk ook op termijn lang niet voor iedereen in de Participatiewet haalbaar is. Aan de hand van een inventarisatie onder gemeenten blijkt dat ongeveer 50% van de bijstandsgerechtigden behoefte heeft aan sociaal-maatschappelijke ondersteuning en dat de bestaanszekerheid onvoldoende is geborgd. Ook de zelfredzaamheid wordt vaak overschat. Daardoor komen mensen aan de kant te staan en wordt de kans-ongelijkheid vergroot, vooral ook voor kinderen in deze gezinnen. Door te investeren in deze mensen wordt ook indirect in de volgende generaties geïnvesteerd. De RSD heeft een centrale rol in het creëren van bestaanszekerheid als er geen recht meer is op andere regelingen én het mee laten doen naar vermogen van onze inwoners. In de nieuwe opdracht mag de naam "Participatiewet" meer eer aan worden gedaan. Zeker als het gaat om een inclusieve samenleving waarbij iedereen participeert naar vermogen, ook wanneer werk (nog) niet mogelijk is. Het Rijk streeft er in de laatste ontwikkelingen steeds meer naar om dit te realiseren. Van gemeentes wordt steeds meer verwacht om activiteiten in te zetten die een bijdrage leveren aan de persoonlijke ontwikkeling van de inwoner en aan de samenleving als geheel. De RSD speelt hierin een centrale rol omdat het voor een groot gedeelte de doelgroep van de RSD betreft. De RSD gaat daarom inwoners die (nog) niet kunnen werken, stimuleren en verleiden om een bijdrage te leveren aan de maatschappij en te participeren. Daarbij wordt geïnvesteerd op toeleiding naar activerend werk, welzijnswerk, vrijwilligerswerk, hulpverlening of wekelijkse sport en/of hobby activiteiten. Participeren verhoogt het welbevinden van inwoners en geeft eigenwaarde en zelfvertrouwen. Hierbij zal de RSD zich altijd richten op de inwoners die dit het meeste nodig hebben. Dit zijn de meest kwetsbare inwoners, waar nog geen of onvoldoende ondersteuning op is ingezet en die het zelf (nog) niet lukt hier regie in te nemen. Dit zijn voornamelijk inwoners die alleen zichtbaar zijn voor de RSD. De inkomenscoaches gaan in hun contact met inwoners het gebruik van financiële regelingen stimuleren en wanneer nodig hierbij ondersteunen, zodat de bestaanszekerheid versterkt wordt.

B2. Beschrijving getroffen externe maatregelen

Elke getroffen maatregel wordt beschreven met de naam van de maatregel, een omschrijving van de maatregel en gevolgd door de antwoorden op elk van de volgende drie vragen t.a.v. die maatregel:

- a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?
- b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?
- c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Maatregelen die in voorgaande jaren zijn getroffen en zijn voortgezet

Zie A2 en kopje 'maatregelen die nieuw zijn getroffen' onder B1.

Maatregelen die na evaluatie niet meer worden voortgezet

Geen. Wel sprake van intensivering op bestaande maatregelen.

Maatregelen die nieuw zijn getroffen

Investeer in mensen met onbenut arbeidspotentieel

- a) RSD maandrapportages, adviesbureau Adlasz;
- b) Inzicht in kwantitatieve en kwalitatieve data;
- c) Investeren in mensen met onbenut arbeidspotentieel

Blijf aan het werk

- a) RSD maandrapportages, adviesbureau Adlasz;
- b) Inzicht in kwantitatieve en kwalitatieve data;
- c) Investeren in mensen aan het werk houden

Iedereen participeert

- a) RSD maandrapportages, adviesbureau Adlasz;
- b) Inzicht in kwantitatieve en kwalitatieve data;
- c) Trachten iedereen te laten participeren

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de *verdere* tekortreductie (C1). Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect. Ook wordt aangegeven hoe het effect van de maatregelen zal worden gemonitord (C3).

Het effect van de maatregel wordt zoveel mogelijk gekwantificeerd (C1). In bepaalde gevallen is het kwantificeren van het effect van maatregelen slecht of niet mogelijk. In die gevallen wordt kort toegelicht waarom alleen een kwalificering van het effect van de maatregel mogelijk is (C2).

C1. Beoogd effect van de getroffen maatregelen op de verdere tekortreductie.

De beoogde effecten zijn niet direct financieel meetbaar. Het uiteindelijke doel is kostenreductie op de BUIG. Dit kan zowel direct middels intensivering op bestaand bestand, alsmede indirect door kwetsbare inwoners buiten de uitkering te houden.

C2. Toelichting indien deze effecten niet kunnen worden gekwantificeerd.

1. Begeleiding van inwoners op trede 1 en 2a; het effect van deze maatregel is niet direct financieel meetbaar. De zelfredzaamheid van deze personen zal toenemen, het draagt bij aan een oplossing voor veel problemen, en zal ook het beroep op gezondheidszorg en dienstverlening binnen het sociaal domein verminderd kunnen worden.

2. Uitbreiding begeleiding; Het effect van deze maatregel is direct financieel meetbaar. Intensieve begeleiding van deze inwoners resulteert in meer plaatsingen, een verlaging van het uitkeringsbestand en een verhoging van de LKS-kosten. Deze laatste kosten worden vergoed op basis van de gerealiseerde aantallen van het voorgaande kalenderjaar vanuit de BUIG-systematiek en zal daardoor een positief effect hebben op het totale BUIG-budget dat aan Zevenaar wordt toegekend. Daarnaast verminderd het de uitkeringslasten van de inwoners die met een LKS aan het werk gaan.

3. Pilot verbeteren levenssituatie; Het effect van deze maatregel is niet direct financieel meetbaar. Het zal de leefomstandigheden van de deelnemers verbeteren, daarnaast een mogelijke besparing in de uitgaven vanuit de BUIG geven, maar ook besparing realiseren binnen de WMO/jeugd.

C3. De wijze waarop het effect van de maatregelen wordt gemonitord.

Deze worden maandelijks via een maandrapportage RSD gemonitord. Daarnaast zal medio 2024 een dashboard operationeel worden waarin realtime de bestandsontwikkelingen en KPI's te monitoren zullen zijn.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). Omdat de financiering van de bijstand via de gemeenten verloopt, ligt het ook in de lijn dat de colleges en raden van gemeenten de aanvraag opstellen/indienen. De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaar zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekening is gezet.

De verklaring is slechts geldig indien dit door middel van het door de minister van SZW ter beschikking gestelde aanvraagformulier wordt aangeboden aan de raad.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar verklaart dat het voor 15 augustus 2024 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 17.6.2024

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: B.J. Jansen

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: L.J.E.M. van Ritswijk

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. De instemming is pas geldig indien de verklaring aan de raad is aangeboden in de vorm van het door de minister vastgestelde aanvraagformulier.

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1. voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort;
2. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het pakket van maatregelen effectief is om de geschetste problemen aan te pakken, binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft;
3. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een beoogde tekortreductie. Daarbij wordt het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief inzichtelijk gemaakt.

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

Voorafgaand aan, het hiervoor opgenomen onderdeel A. Analyse, is door het college het proces op hoofdlijnen beschreven hoe de raad betrokken is: vanaf het moment van signalering van het tekort op het BUIG-budget en het daarop volgend proces van bepalen en treffen van maatregelen, tot aan het moment dat de verklaring van het college voor instemming wordt voorgelegd aan de raad.

Hieronder is er ruimte voor de gemeenteraad voor aanvullingen op het genoemde overzicht.

Samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad

In de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad staat op hoofdlijnen op welke onderwerpen de raad heeft gereageerd op de verklaring van het college. De onderdelen van de verklaring zijn vaak al eerder in de raad besproken. Het gaat dus om het gehele proces vanaf de signalering van het tekort. Verder betreft het hier alleen onderwerpen die in de raadsbesluiten zijn opgenomen, die afwijkend zijn van het raadsvoorstel.

Om de beschrijving zo eenvoudig mogelijk te houden wordt gebruik gemaakt van een checklist die kan worden aangevuld. Het verzoek is om aan te kruisen welke onderwerpen in de raadsbesluiten zijn opgenomen. Dit geschiedt d.m.v. het plaatsen van een X voor de betreffende onderdelen. Daarnaast is er ruimte voor aanvullingen.

X	Typering van de reacties die in de raadsbesluiten zijn opgenomen gedurende het gehele proces
	Expliciet goedkeurend, waardering over analyse en maatregelen uitgesproken
X	Impliciet goedkeurend, is behandeld als hamerstuk
	Afkeurend en gevraagd het plan te herzien
	Verzoek om onderdelen van de globale analyse te herzien of aan te vullen
	Verzoek om bepaalde maatregelen te schrappen of aanvullend maatregelen te treffen.
	Verzoek om het tempo van invoering en/of uitvoering van maatregelen te versnellen.
	Verzoek om extra informatie over maatregelen
	Verzoek om meer informatie t.a.v. de beoogde effecten van maatregelen
	Verzoek om gerealiseerde effecten te monitoren en terug te koppelen
	Motie om een andere beleidsmaatregel te treffen

Ondertekening

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient voor het moment van indiening van het verzoek zijn instemming te hebben gegeven. De aanvraag dient uiterlijk 15 augustus 2024 door de Toetsingscommissie te zijn ontvangen.

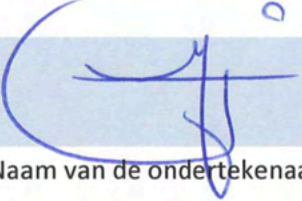
De gemeenteraad van de gemeente Zevenaar stemt in met de onder 1 afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Ondertekening in dit formulier is een vormvereiste. Het is niet toegestaan om ter vervanging van onderstaande handtekeningen het gemeenteraadbesluit in te voegen of mee te sturen. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaars zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekeningen zijn gezet.

Met de ondertekening gaat de gemeenteraad akkoord met de beschrijving van de wijze waarop hij is geïnformeerd door het college en met de weergave van de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad.

Datum: 17-6-2024

De voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'L.J.E.M. van Rijnwijk', is written over a light blue rectangular background.

Naam van de ondertekenaar: L.J.E.M. van Rijnwijk

De griffier,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'C.M. Steenberghe', is written over a light blue rectangular background.

Naam van de ondertekenaar: C.M. Steenberghe

Toelichting op het aanvraagformulier bij het uitgebreide verzoek voor de ambtelijke ondersteuning van het college

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's met de vragen en ondertekening aanpast.

U vindt in deze toelichting

- Hoe verloopt de aanvraagprocedure?
- Waarom zijn er twee versies van dit formulier?
- Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?
- Waarom is er een samenvatting in het aanvraagformulier opgenomen?
- Waarom is er een procesvraag in het aanvraagformulier opgenomen over de wisselwerking tussen het college en de gemeenteraad?
- Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?
- Toelichting per vraag
- Wet- en regelgeving, relatie met Sisa verantwoording
- Ondersteuning vanuit Divosa
- Toelichting op begrip 'externe maatregel' en voorbeeld van goede beantwoording

Op de website www.toetsingscommissievp.nl kunt u meer informatie vinden over de vangnetuitkering.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2023 dient uiterlijk op 15 augustus 2024 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken, die na 15 augustus 2024 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Waarom zijn er twee versies van dit formulier?

Van dit formulier bestaan twee versies: 'basisverzoek' en 'uitgebreid verzoek'. Tussen een 'basisverzoek' en een 'uitgebreid verzoek' zijn inhoudelijke verschillen. De versie die u moet gebruiken is afhankelijk van het volgende:

- indien uw gemeente zowel over 2021 als over 2022 geen vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'basisverzoek'.
- indien uw gemeente over 2021 en/of over 2022 wel een vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'uitgebreid verzoek'.

De tool op de website ondersteunt u bij het aanvraagproces: "Tool toegang, berekening en keuze formulier vangnetuitkering Participatiewet"

Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?

De vangnetaanvraag bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

In gedeelte 1 licht het college toe wat de analyse is van oorzaken van het tekort (onderdeel A), wat de maatregelen zijn gericht op tekortreductie (onderdeel B) en wat het beoogd effect is van de maatregelen op de tekortreductie (onderdeel C). Onderdeel D betreft de verklaring van het college en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag kunt u het antwoord invoegen.

Om te verduidelijken wat de commissie van u verwacht, staan er verschillende tussenkopjes. U kunt eventueel tabellen of grafieken invoegen. U kunt aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag. Hieronder wordt per vraag aangegeven wat verwacht wordt van de beantwoording.

Daarna dient in gedeelte 2 de gemeenteraad te tekenen voor zijn instemming met de verklaring van het college. Dit mag niet worden vervangen door het in- of toevoegen van een gemeenteraadbesluit.

Waarom is er een samenvatting in het aanvraagformulier opgenomen?

Uit het onderzoek naar de rol van de gemeenteraad is duidelijk geworden dat raadsleden behoefte hebben aan beknopte informatie op hoofdlijnen, zodat de rol van de gemeenteraad om in te stemmen met de verklaring van het college beter uitvoerbaar wordt.

Waarom is er een procesvraag in het aanvraagformulier opgenomen over de wisselwerking tussen het college en de gemeenteraad?

In het aanvraagformulier is de volgende vraag opgenomen: 'op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?' Onder deze vraag is een korte checklist opgenomen met een zestal punten die kunnen worden aangevuld.

Vanaf de invoering van de vangnetuitkering in 2015 heeft de gemeenteraad een inhoudelijk-beoordelende ten aanzien van de vangnetuitkering; deze rol lag voorheen bij de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Uit een onderzoek door de Toetsingscommissie bleek dat gemeenteraden slechts beperkt de vangnetaanvragen inhoudelijk beoordeelden. De beantwoording van de procesvraag geeft inzicht in de mate waarin de raad is betrokken bij de processtappen van signalering tot reductie van het tekort.

Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?
Het uitgangspunt van de aanvraag van de vangnetuitkering is dat elke gemeente – ongeacht het aantal inwoners – zelfstandig de aanvraag moet kunnen voorbereiden en indienen. Dat houdt in dat alleen het opstellen van de aanvraag geen reden is om een extern bureau te betrekken. Daarbij wordt benadrukt dat het aan het lokale bestuur is hoe uitgebreid de vragen in het aanvraagformulier worden beantwoord, mits deze vragen duidelijk worden beantwoord. De beantwoording van de vragen in het aanvraagformulier is verplicht. Dat geldt niet voor de suggesties in de onderstaande toelichting. Op de pagina 'beoordeling en advisering' over de VU 2023 wordt een en ander verder toegelicht.

Toelichting per vraag

Het college van de tekortgemeente verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Alle vragen moeten worden beantwoord. Hieronder staat een toelichting bij vraag A, B en C. Hieronder staan suggesties bij vraag A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld.

Onderdeel A

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt een analyse van de oorzaken van het tekort beschreven (**onderdeel A1**). Hieronder wordt verstaan: 'een analyse van de ontwikkeling van de uitgaven en de oorzaken daarvan.' Deze analyse dient specifiek in te gaan op de situatie in de eigen gemeente en/of de eigen arbeidsmarktregio. De analyse dient cijfermatig te worden onderbouwd, zodat duidelijk is op basis van welke cijfers de conclusies over de oorzaken worden getrokken, anders wordt niet voldaan aan het vereiste.

Hierdoor krijgt de gemeenteraad voldoende inzicht in de analyse waarop de verklaring van het college is gebaseerd. Daarnaast geeft de analyse andere gemeenten inzicht in de oorzaken van het tekort en de inspanningen van de gemeente om dit tekort te beperken. Navolgbaarheid is van belang met het oog op de onderlinge solidariteit tussen gemeenten en dit kan andere gemeenten ook helpen om lering uit te trekken.

Geef bij **onderdeel A2** een analyse van het effect van maatregelen die zijn getroffen in voorgaande jaren. Bij voorgaande jaren gaat het vooral om de afgelopen drie jaar en vooral het afgelopen jaar. Het belangrijkste punt is dat als uit de analyse blijkt dat bepaalde maatregelen een beperkt of geen effect hebben dat dit voor het college een reden kan zijn om de maatregel te heroverwegen en niet langer mee te nemen bij het pakket te treffen maatregelen voor het lopende jaar en volgende jaren.

Geef bij **onderdeel A3** een korte algemene beschrijving van de gehanteerde bronnen die bij de analyse (A1) zijn gebruikt. Onder bronnen kan worden verstaan: gemeentelijke gegevens en analyses; gemeentelijke beleidsdocumenten waarin analyses zijn opgenomen; benchmarks van de gemeente in relatie tot andere gemeenten; de informatie en analyse uit de SEO-tool gebaseerd op de informatie uit het verdeelmodel; UWV-rapportages; onderzoeksrapporten et cetera. Het is nadrukkelijk de bedoeling om deze beschrijving op hoofdlijnen te houden. Het is dus niet wenselijk of noodzakelijk om per oorzaak of maatregel de gehanteerde bronnen aan te geven.

Suggesties bij de beantwoording van A

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat opnieuw een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij ook gebruik maken van de rekentool Participatiewet 2023⁴ en/of de Benchmark van Divosa⁵.
- U kunt nagaan wat de eventuele gevolgen van de Coronacrisis zijn en wat dit betekent voor de verschillende oorzaken van het tekort, zoals deze worden beschreven in de analyse.

Onderdeel B

Inleiding

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere reductie van het tekort.

Bij onderdeel A2 is een analyse gegeven van de bijdrage van de maatregelen in voorgaande jaren aan de reductie van het tekort.

Bij B worden de uitkomsten van deze analyse expliciet meegenomen en vertaald naar de maatregelen. Dat houdt in dat als blijkt dat het effect van sommige maatregelen (sterk) achterblijft bij de verwachtingen, dat de betreffende maatregelen dan niet terugkomen in de maatregelen voor dit jaar.

⁴ <https://atlasresearch.shinyapps.io/rekentool-bijstandsverdeelmodel/>

⁵ www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark

Andersom als er sprake is van een grote bijdrage van bepaalde maatregelen, ligt het voor de hand deze maatregelen, waar nodig en mogelijk, te intensiveren. Het is de bedoeling om dit onderdeel op hoofdlijnen te beschrijven en alleen waar nodig en mogelijk van gedetailleerde informatie te voorzien.

Onderdeel B bestaat uit:

- B1. Beschrijf de getroffen interne maatregelen onder B1.
Onder interne maatregelen worden alle getroffen maatregelen verstaan die niet tot stand zijn gekomen door externe consultatie, maar door de gemeente zelf.
- B2. Beschrijf de getroffen externe maatregelen, waarbij ook wordt beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe 'schriftelijke' informatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen.

En per onderdeel (interne c.q. externe maatregelen) zijn er drie sub kopjes gemaakt waaronder de maatregelen kunnen worden toegevoegd:

- Voor 2023 getroffen maatregelen, die dit jaar zijn voortgezet;
- Maatregelen die na evaluatie niet meer worden voortgezet dit jaar;
- Maatregelen die nieuw zijn getroffen dit jaar.

Daarmee wordt expliciet de reguliere P&C-cyclus doorlopen: er wordt nagegaan wat het daadwerkelijk effect is van de getroffen maatregel afgelopen jaar, vervolgens wordt afgewogen of met die maatregel wordt doorgedaan of niet. Vervolgens wordt ingeschat welke extra maatregelen nodig zijn en wat de effecten zijn van alle maatregelen tezamen en tot slot wordt gevolgd wat de daadwerkelijke effecten zijn van de getroffen maatregelen.

Hieronder staat toegelicht wat wordt bedoeld met 'getroffen externe maatregelen'.

Wat wordt verwacht van de beschrijving van de getroffen externe maatregelen?

Van het college wordt verwacht duidelijk te beschrijven hoe externe consultatie heeft plaatsgevonden en hoe deze consultatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen. Hieruit moet blijken dat het college actief externe consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel en hoe dit heeft geleid tot het treffen van de externe maatregel(en) voorafgaand aan het moment van indiening door het college.

Beschrijving getroffen externe maatregelen

Per getroffen maatregel dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

Naam van de maatregel, gevolgd door de antwoorden op de volgende drie vragen:

- a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?

- b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?
- c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Alle drie de vragen dienen te zijn beantwoord, zodat een duidelijk inzicht wordt geboden dat hier sprake is van 'externe maatregel(en)'. Onderaan dit formulier staat in de **bijlage** een verdere toelichting op deze vragen en een voorbeeld van een duidelijke beschrijving.

Suggesties bij de beantwoording van B

- U kunt waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen aangeven.
- U kunt bij de getroffen maatregelen aangeven welke overwegingen hebben geleid tot het treffen van deze maatregelen en welke bronnen bij die afwegingen zijn gebruikt.
- U kunt bij het antwoord aangeven of gebruik gemaakt is van de volgende tool(s):
 - de [rekentool SEO](#);
 - de benchmark Divosa;
 - de tool "informatie over eerdere aanvragen", te vinden via de gelijknamige pagina "[Informatie over eerdere aanvragen](#)". Met deze tool kunnen aan de hand van kenmerken van gemeenten (grootteklasse, omvang tekort en arbeidsmarktregio) vergelijkbare gemeenten worden gevonden, waarbij direct zichtbaar wordt welke maatregelen deze gemeenten hebben getroffen. Dit kan nuttig zijn bij het oriënteren op de externe maatregelen.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan en waaraan uw gemeente een extra bijdrage levert. In het geval van externe maatregelen dient ook sprake te zijn van externe consultatie.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten met de andere onderdelen in het sociale domein benoemen.
- U kunt nagaan wat de eventuele gevolgen van de Coronacrisis zijn, welke maatregelen de gemeente om die reden minder, anders of extra heeft getroffen.

Onderdeel C

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de verdere tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect (C1).

Het effect van de maatregel wordt zoveel mogelijk gekwantificeerd en wordt dus zoveel mogelijk cijfermatig onderbouwd. Indien deze kwantificering niet mogelijk is wordt toegelicht waarom alleen een kwalificering van het effect van de maatregel mogelijk is (C2).

Ook wordt aangegeven op welke wijze het effect van de maatregelen zal worden gemonitord (C3). Het zoveel mogelijk kwantificeren maakt het beter mogelijk om de (deel)effecten te kunnen monitoren. Hierdoor wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de realisatie van de maatregelen en het (totaal)effect op het terugdringen van het tekort.

Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op het ontstaan en de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage aan* de reductie van het tekort.

In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen heeft getroffen waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren. Verder reduceren kan ook worden geïnterpreteerd als maatregelen die een reducerend effect hebben op de stijging van de uitgaven. Dus wordt hier verwacht om inzichtelijk te maken dat maatregelen zijn getroffen waarmee het college verwacht/beoogt de eerdere bijdrage aan de neerwaartse trend van de uitgaven te vervolgen.

De beschrijving van de effecten van maatregel kan per maatregel of per groep van maatregelen worden beschreven, afhankelijk van de beschikbare informatie en de aard van de maatregel.

De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate waarin de maatregelen een bijdrage leveren aan het reduceren van het tekort en geeft ook geen oordeel over de mate van tekortreductie. De commissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag C.

Het college geeft vervolgens aan op welke wijze de effecten worden gemonitord. Aan de wijze van monitoring worden geen verdere eisen aan gesteld. Het is dus aan het college en de gemeenteraad hoe de monitoring precies wordt ingericht. De enige eis is dat de wijze van monitoring beschreven wordt onder vraag C2.

Onder monitoring wordt verstaan het volgen van de resultaten van de getroffen maatregelen in relatie tot de verwachte opbrengsten, zodat op grond van deze informatie bijstelling van het beleid en de uitvoering van maatregelen mogelijk is. De monitoring kan fijnmazig per maatregel of per totaalpakket van maatregelen worden uitgevoerd.

De monitoring kan specifiek gericht zijn op het domein van de Participatiewet en/of de andere onderdelen van het sociaal domein. Ook kan dit onderdeel uitmaken van een reguliere maand- of kwartaalrapportage. De monitorinformatie kan vervolgens worden gebruikt om de gemeenteraad te informeren en ook kan deze informatie worden gebruikt bij een analyse van het volgend jaar (zie vraag A1).

Het is aan het college en de gemeenteraad om de wijze van monitoring te bepalen die het beste aansluit bij het kunnen volgen van de uitgavenontwikkeling en zo een bijdrage levert aan de tekortreductie.

Suggesties bij de beantwoording van C

- Geef inzicht in de redenering op basis waarvan het college verwacht dat het tekort verder reduceert met de onder B genoemde maatregelen.
- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is, voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.
- U kunt nagaan wat de eventuele gevolgen van de Coronacrisis zijn, welke maatregelen de gemeente om die reden extra heeft getroffen en welk effect hiermee wordt beoogd.

Wet- en regelgeving en ondersteuning

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring van het college voor een basisverzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring van het college voor een uitgebreid verzoek kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het Sociaal Domein, organiseert periodiek bijeenkomsten waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast wordt de Benchmark door Divosa ondersteund en heeft Divosa een aantal factsheets en handreikingen uitgegeven.

Ook heeft Divosa bijgedragen aan het beschikbaar komen van een tool waarin de aanvragen van de afgelopen drie jaar zijn verwerkt. De tool en aanvragen worden per VU-jaar op de website van de Toetsingscommissie gepubliceerd. Zie hiervoor de rubriek: informatie over eerdere aanvragen.

Bijlage 1: Toelichting op externe maatregel

Een voorbeeld⁶ van een duidelijke beschrijving is:

Maatregel 1. Bevorderen ondernemerschap

- A) De externe bronnen voor deze maatregel zijn geweest:
 - a. Een rapport van Radar Advies: Werkzame bestanddelen van parttime ondernemen, dec 2019
 - b. Achterbanraadpleging ZZP Nederland, mei 2020
 - c. Divosa, innoveren van het BBZ, november 2020
- B) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe bron?
Het inzicht dat investeren in begeleiding van en naar zelfstandig ondernemerschap bijdraagt aan het verkleinen van het bijstandstekort.
- C) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?
De maatregel die getroffen is om meer capaciteit beschikbaar te stellen. Hiermee kunnen naar schatting 45 bijstandsgerechtigden extra naar zelfstandige ondernemerschap worden begeleid en wordt tevens in 20 gevallen vroegtijdige beëindiging van zelfstandig ondernemerschap zoveel mogelijk voorkomen.

Toelichting op de drie vragen.

1. *Wat wordt verstaan onder een externe bron(nen): externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?*

- Een externe partij is een persoon of organisatie buiten de grenzen van de gemeente.
- Een veelgestelde vraag is of in geval van een gemeenschappelijke regeling (ISD of RSD) de consultatie als extern wordt aangemerkt. Consultatie van gemeenten die onderdeel uitmaken van een gemeenschappelijke regeling wordt niet als extern gezien.
 - Dit ligt anders voor een SW-bedrijf. Inmiddels maken veel (voormalige) SW-bedrijven deel uit van een nieuwe GR of zijn uitvoeringsdiensten overgedragen aan SW-bedrijven. In andere gevallen is sprake van privatisering.. Omdat de situatie voor SW-bedrijven niet uniform is, is ervoor gekozen om consultatie van het SW-bedrijf wel gezien als externe consultatie te zien.
 - Onder externe 'schriftelijke' informatie wordt alle informatie verstaan die vastgelegd is in een document of een digitale drager (website, bestand etc.) en voortkomt uit een bron buiten de grenzen van de eigen gemeente respectievelijk ISD of RSD. Deze externe informatie dient dan wel ook informatie te bevatten over het effect en de aanpak van deze maatregel. Anders is raadpleging van de partij van wie de informatie komt noodzakelijk.

⁶ Dit voorbeeld is genomen uit een aanvraag VU 2018, met de daarbij behorende data.

2. *Wat heeft de externe consultatie opgeleverd?*

Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?

Hier wordt beschreven welk inzicht door consultatie van die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie is gekregen bij de gemeente, dat geleid heeft tot het treffen van de externe maatregel?

o *Wat wordt verstaan onder consultatie van een externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?*

Onder consultatie wordt verstaan het raadplegen van een externe bron (partij of 'schriftelijke' informatie) buiten de gemeente respectievelijk ISD of RSD. Dat kan het raadplegen van een externe partij zijn, maar het kan ook het raadplegen van externe 'schriftelijke' informatie zijn, mits deze ook informatie over de toepasbaarheid (effect, uitvoerbaarheid en aanpak etc.) omvat, anders is het inwinnen van advies bij de betreffende gemeente noodzakelijk.

Voorbeelden van externe consultatie zijn onder andere:

- *gebruik maken van goed werkende maatregelen van andere gemeenten/uitvoeringsorganisaties;*
- *gebruik maken van beleidsplannen e.d. van gemeenten en op basis daarvan inwinnen van advies over deze maatregelen (zoals werkwijze, uitvoering en effect etc.);*
- *inwinnen van advies bij andere gemeenten;*
- *gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, bijeenkomsten van Divosa;*
- *gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking Divosa;*
- *gebruik maken van de signalen op basis van de SEO-tool;*
- *gebruik maken van de publicatie van aanvragen van eerdere jaren en de betreffende tools op de website van de toetsingscommissie en op basis daarvan inwinnen van een advies over deze maatregelen (zoals werkwijze, uitvoering en effect etc.);*
- *advies van een extern adviesbureau voor het nemen van extra maatregelen;*
- *onder voorwaarden kunnen samenwerking met en uitvoering door een externe partij ook onder externe consultatie vallen. Dat is alleen het geval indien de consultatie duidelijk is beschreven en deze vervolgens leidt tot een maatregel, zie ook onder punt 3 externe maatregel. De enige uitzondering hierop is de ISD/RSD zoals eerder beschreven.*

Het inschakelen van een externe voor het opstellen van de aanvraag, is géén externe maatregel.

In geval van consultatie van een groep van externen, bijvoorbeeld bij het voorleggen van een beleidsplan, volstaat het aangeven van de betrokken externen en de uit deze groepsconsultatie opgedane inzichten en tot welke (groep van) maatregelen dit heeft geleid.

3. *Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze 'consultatie'?*
Dit is een beschrijving van een getroffen externe maatregel.

Hierna volgen nog enkele toelichtingen over de externe maatregel (n.a.v. veelgestelde vragen):

- Wat wordt verstaan onder een *maatregel*?
 - Onder een maatregel wordt verstaan: een besluit over hoe iets wordt opgelost of veranderd.
- Met 'externe' maatregel wordt bedoeld: een maatregel die is getroffen naar aanleiding van externe consultatie.

Onder voorwaarden gelden de volgende externe maatregelen ook:

 - Het samenwerken met een externe partij voldoet als 'externe maatregel' mits binnen deze samenwerking consultatie heeft plaatsgevonden. Beschrijf duidelijk op welke wijze de consultatie in deze samenwerking heeft geleid tot de getroffen maatregel.
 - Het uitvoeren van een maatregel door een externe partij voldoet pas als 'externe maatregel' indien deze maatregel is getroffen naar aanleiding van consultatie van een externe partij (dat kan de uitvoerende partij zijn). Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt.
- Wat wordt verstaan onder een *getroffen* externe maatregel.
 - Dit is een externe maatregel die voor het tijdstip van indiening van de aanvraag door het college, de gemandateerde directeur en/of de wethouder is getroffen.
 - Onder het treffen van een maatregel wordt verstaan dat het besluit is genomen en waarvan de uitvoering in gang is gezet.
- *Moet het steeds een nieuwe (aanvullende) maatregel zijn?*

Van het college wordt verwacht om te analyseren wat de oorzaken zijn van het tekort, wat hieraan inmiddels is gedaan en wat hiervan de effecten per jaar zijn. En vervolgens of, in dat licht, al dan niet nodig is om tot extra maatregelen te komen ten einde het tekort verder te reduceren.

Die afweging is aan het lokaal bestuur. Het college dient wel de gemeenteraad inzicht te verschaffen over deze afweging. Deze afweging dient dan ook in dit onderdeel te worden beschreven.

In alle gevallen dient het college externe maatregelen te nemen. Dat kunnen ook, afhankelijk van de hiervoor genoemde afweging, bestaande maatregelen zijn, die in hun effect meerjarig doorlopen. Om die reden staat "aanvullende" tussen haakjes.
- *Hoeveel getroffen externe maatregelen zijn vereist?*

Het is aan het lokaal bestuur om te bepalen hoeveel maatregelen moeten worden getroffen om het tekort verder te reduceren. Dat houdt in dat de toetsingscommissie nagaat of één dan wel meerdere externe maatregel zijn getroffen. Het is aan het college en de gemeenteraad om na te gaan of en te beschrijven dat de getroffen maatregelen tezamen het tekort verder reduceren (zie onderdeel effecten).